



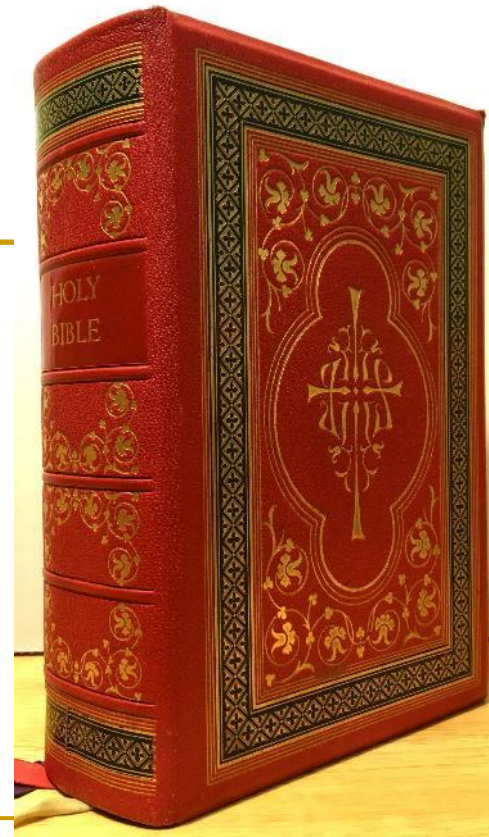
ECTS 3

četvrtkom u 9:15

dv. Kolvenbach

*1. Biblija na Uskrs*

*2. Judita –  
paradigma*



**A) Do Emausa i natrag:**

*Kako Isus čita Bibliju na Uskrs*

**B) Knjiga o Juditi – *paradigma*  
za čitanje Svetoga pisma**



**ECTS 3**

**četvrtkom u 10:15**

**FFRZ 004**



# Uvod u Bibliju

UP0060; ISVU: 23559

## Opći uvod u Sveto pismo Staroga i Novoga zavjeta

**Ljetni semestar ak. g. 2022./23.**

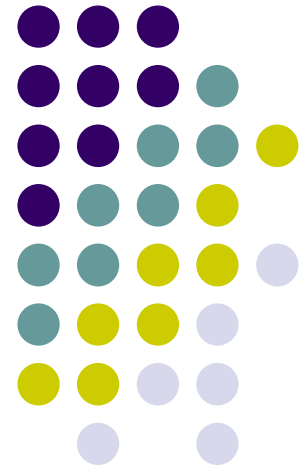
**[amdg.ffrz.hr](http://amdg.ffrz.hr) → nastava**

# Do Emausa i natrag



**Kristova  
uskrsna  
pedagogija  
(Lk 24,13-45)**

*Kako Isus  
čita Bibliju*



# Onaj kome se nadamo

- “A mi smo se nadali” (Lk 24,21)
  - Otkupitelj s razočaranima
- Dijaloška inicijativa: “Što pretresate” (17)
  - *Kleofa* imenom poznat (18)
- “stranac” (18) prihvaćena uvreda
  - Pedagoška “gluma”: “Što?” (19)
  - Kao da hoće dalje (28)
- Sluša (19b-24):
  - Cjelokupan ljudski projekt
- Govor srcu: “bezumni” (25)
  - *protunapad* “stranca”





# Biblija na Uskrs



- “Počevši od Mojsija i svih proroka... što ima o njemu u svim Pismima” (Lk 24,27)
  - “Tumačenje” iz 27 u 32:
- “*otvara* nam Pisma” (32)
  - διανοίγω – oči (31), pamet (45)
- “Sve što je u *Zakonu, Prorocima i Psalmima o meni napisano*” (Lk 24,44)
  - *Treba se ispuniti*



# Preokret

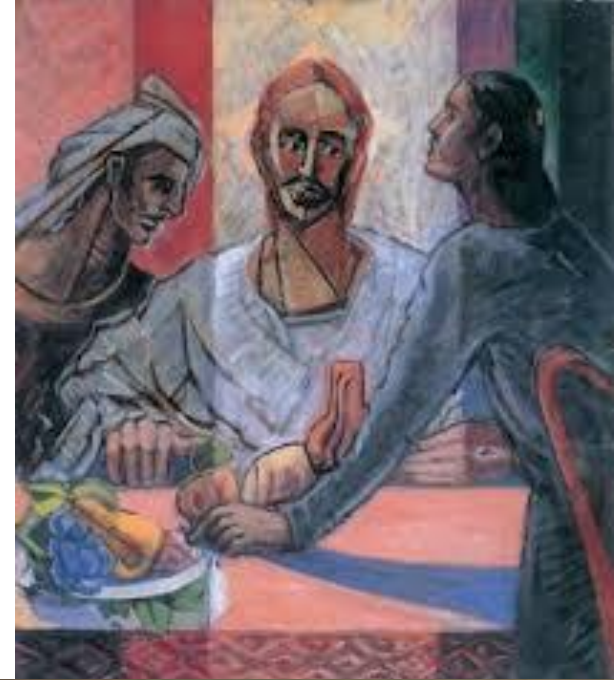


- ὀφθαλμοί – oči (Lk 24, **16.31**)
  - prikračene (16);
  - → otvorene (31)
  - uzima, blagoslivlja, lomi, daje kruh (30 usp. 35)
- καρδιά – srce (**25.32**)
  - sporo (25),
  - → gori (32)
- govor (**17.29**):
  - pretresanje ἀντιβάλλω (17)
  - → “Ostani sa nama” (29)
    - Još ne znaju tko je



# Plodovi

- **zajednički osjećaj**  
(Lk 24,32 usp. Fil 2,5 )
  - Dijalog o zbivanjima (Lk 24,14)
  - → dijalog o srcu (32)
- **povratak u Jeruzalem**
  - από “od” 13, εις “u” 33
  - Mjesto muke  
= sveto mjesto
- **zajedništvo (33.36)**
  - Novi susret s Kristom:
  - ruke i noge (39.40),  
blagovanje (43)





# Knjiga o Juditi – *paradigma za čitanje Svetoga pisma*

## Slaba, a snažna *Judita – spasiteljica*

- ❖ **Bog spašava svoj narod rukom udovice**
- ❖ **16 poglavlja na grčkom o יהודית *jêhûdît***
- ❖ **hrvatska povijest: Marulić, Gavran**





# Priprava spasenja

- *Kako ulazi u Bibliju (8,1.9)?*
- “Čula je” – žena koja sluša (8,1.9)
  - Odgovor na krik naroda Bogu (7,19.29)
- Tek u Jdt 8 = u pozadini
- Kći Merarijeva (8,1; 16,6)
  - potrebna zaštite
- Udovica! – bez muža
  - Posebna skrb Božja
  - Bogu posvećena, do smrti (16,22)
- Asketski živi, na glasu (8,8),
  - *do koje dobi (16,23)?*
- Doživjela preko 100 (16,23)



# Priznat autoritet

- **Pristup glavarima u 8,10.14.24?**
  - Doziva ih po sluškinji (8,10)
  - “braćo!” (14.24)
  - Poučava ih (8,12.26)
  - “postavljate se iznad Boga” (12)
  - Abraham i Jakov bili na kušnji (26)
- **Što traže glavari (8,31):**
- **Zagovor: “Moli za nas!” (31)**
- **Judita najavljuje *Božje* djelo (8,33):**
- **Mojom rukom spas Izraelu (33)**
  - Moli: “Ojačaj moju ruku!” (9,9.10)



# Iskonska bitka

- “Nabukodonor” – šifra (1,7)
  - kralj Asiraca, u Perziji, s grč. pokrajinom
  - koji vlada i nad Damaskom (Aram)
- **Titula u 2,5? Protivnik u 1,13?**
  - “gospodar sve zemlje” (2,5)
  - Rat s Arpakšadom (1,13 usp. Post 10,22)
- **Nakana u Jdt 2,3:**
  - uništenje svih nepokornih (2,3)
  - ili uništenje ili čašćenje Nabukodonozora (3,8) – usp. Iz 14,12
- **Grad “Betulija” (8,11 itd.):**
- [betula] djevica (Šimunova sestra Jdt 9,2 usp. Post 34), [bet-El] dom Božji



# Božja pobjeda

- **Judita zadivljuje ljepotom 10,7.14.19.23**
  - Izraelci (10,7)
  - Asirske straže (14)
  - ispred i u šatoru (19.23)
  - Holofernu srce lupa (12,16)
- **Judita zadivljuje mudročću (11,20s)**
  - Asur: “nema ravne u pameti” (11,21)
  - Izrael: Od mladosti mudrost (σοφία 8,29)
  - Zna za Holoferna (10,13) i Ahiora (11,9)
- **Dovitljiv govor Holofernu (11,5-19), slažu se (16.22)**
- **“Bog me je poslao” (16) – “Bog te je poslao” (22)**
- **Bog će mojom rukom izvesti svoje djelo (12,4)**





# Judita – moliteljica

- *Prije djela u Jdt 9?*
- molitva – kako 9,1; 10,2; kada 9,1?
  - Ničice, u liturgijsko vrijeme
  - Odgovor na molbu glavarara
  - Priprava za akciju
- *Iz tabora svake noći (12,8):*
- na molitvu (12,8)
- *Prije udarca (13,4s.7):*
  - “Bože svrni pogled na djelo ruku mojih” (13,4s)
  - “Ojačaj me danas” (7)
- = dvaput moli



- *Koliko puta udara (13,8)?*
- dvaput (8) – snaga Božja
  - Zlo u korijenu, samu glavu
  - Njegovim oružjem
- *Napadači u 14,3; 15,2s?*
- bježe (14,3; 15,2s)  
– rat Gospodnji

# Zahvala Bogu

- *Poziv Juditin 3x u 13,14:*
- **Hvalite Boga! 3x (13,14)**
  - *Tko je i kako hvali u 15,8.10?*
- **Jeruzalem (8): “rukom svojom sve si to učinila” (15,10)**
  - *Voditeljica u hvali u 15,14:*
- **Judita pjeva, narod prihvaća (15,14)**
  - “Slavite Boga” (16,1)
  - “Svlada rukom jedne žene” (16,5)
- *Juditina slika o Bogu u 9,7; 16,2?*
- **κῦριος koji *mrvi, dokončava* ratove (9,7; 16,2)**  
– drobi, razbija, konflikte pretvara u prah

